

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, вівторок, 4-го березня 1947.

No. 51. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, March 4, 1947.

VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗАКОРДОНОМ

Тел. „Свобода“: BErgan 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgan 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ПАЧКУВАННЯ СКИТАЛЬЦІВ ГРОЗИТЬ ВИКЛЮЧЕННЯМ ІМІГРАЦІЇ

Законний дозвіл для вступу скитальців до Злучених Держав може бути замкнений, а навіть і заборонений, коли переміщені особи будуть далі пробувати увійти незаконно до Злучених Держав. Оце остерога комісаря імміграції й натуралізації Уга Карусія, яку він оприлюднив на 62-річному зібранні жидівської організації опіки над іммігрантами, зведеної під іменем „Гайас“ („Гіору Шелтер енд Імігрант Ейд Сосайеті“) в готелі Астор в Нью Йорку в неділю 2 березня. У зібранні брали участь 1,000 делегатів від 3,000 жидівських організацій Великого Нью Йорку. Про незаконне пачкування скитальців сказав Карусія так: „Переміщені особи рішені кудись забратися, деякі до нашого краю. Багато з них поломали при цьому наші закони. Коли вони прибудуть сюди незаконно, вони роблять спроби залишитися тут. Важко було б робити їм з цього заклад, однак коли їх спосіб є нечесним способом, то треба хіба припинити законні дороги для їх вступу“. На зібранні промовляв теж Пірс Виліамс, діючий директор секції Втікачів і Переміщених Осіб при Об'єднаних Держав. Він промовляв за згадіння імміграційного закону з 1921 р. Предсідник організації „Гайас“ Абрагам Герман предп'яв, що видатні організації на 1947 рік будуть виносити понад чотири мільйони доларів. Він признав, що лише четвертина скитальців в Європі це жиди, однак їх положення тому трагічне, що там діє антисемітизм. Він дістав телеграму від президента Трумана з побажаннями у „благородній праці організації для шастя безчисленних тисяч людей“.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ СТРАЙК У БОФАЛО СКІНЧЕНИЙ

Федерация Учителів у Бофало оприлюднила заяву, що в неділю 2 березня покінчено страйк 2,400 учителів пришкольних шкіл і вони являться в школах у понеділок. Посадник міста обіцяв учителям підвищення платні на \$300-625 в біжучому році. — На зїзді Крайового Учительського Товариства в Атлантик Сіті прийнято резолюцію з обороною учительського страйку в Бофало. Предсідник Міської Шкільної Ради Джан Е. Вейд в Нью Йорку остеріг ньюйорське учительство перед страйком, яким загрозила ньюйорська організація учителів. Він каже, що страйк є небезпечкою для дітей.

ВУГІЛЬНІ ШАХТИ НЕ ШВИДКО БУДУТЬ ПОВЕРНЕНІ ВЛАСНИКАМ.

Зогляду на непевне положення в продукції вугілля нема виглядів на швидке повернення вугільних шахт їхнім власникам, як це заявляє кап. Н. Г. Колісон, федеральний адміністратор вугільних шахт. Він звертає увагу, що між предсідником майнерської юнії Джаном Л. Луїсом і власниками панує напруження і не знати, як буде наладнений страйк шахтарів, передбачений на 31 березня. Уряд зайняв шахти під свою адміністрацію в травні 1946 р.

ПОНАД 2½ БІЛЬЙОНА ПРИВАТНОЇ ДОПОМОГИ РІЧНО.

„Сошел Ворк Ір Бук“ на 1947 рік подає статистику організацій і ними призначених фондів на допомогу убогим і потребуючим. Альманах нараховує, що в Злучених Державах збирають приватні допомогіві агенції \$2,706,000,000 на добродійні цілі. Допомогіві комітети, які діють на підставі дозволу президентської Ради для Контролі Военної Допомоги призначили \$464,191,775 від вересня 1939 р. до кінця 1945 р. Американський Червоний Хрест причинився до згадженя нужди серед чужинних народів сумою \$170,000,000 від вересня 1939 р. до червня 1946.

СТОЛІТТЯ НАРОДИН АЛЕКСАНДРА ГРАГАМА БЕЛА.

У понеділок 3 березня припала столітня річниця народин винахідника телефону Александра Грагама Бела. З цієї нагоди часописи помістили спомини про його працю над винаходом „чуда над чудами“, а телефонічні підприємства помістили в формі платних оголошень спеціальні статті про вартість цього винаходу у Бостоні в 1875 р.

А. Ф. П. ОПІРЧЕНА ЗВОРОТОМ ДО „НЕВІЛЬНИЧОЇ ПРАЦІ“

Департамент Міжнародних Відносин Праці при Американській Федерації Праці оприлюднив свої помічення про повенний зворот до „невільничої праці“. Метю Вол, голова цього департаменту, стверджує, що „насилна праця стала повенною установою в багатьох країнах“ і що в самій Європі третина продуктивної роботи виконується під насилля. Проти невилничої роботи мусить виступити вільне робітництво негайно, а ні то воно само попаде в неволю — кличе Вол.

Президент виїхав до Мексика на добросусідські відвідини

Президент Труман виїхав літаком з Вашингтону у неділю, 2. березня, на відвідини до Мексика, а по дорозі затримався на детунській майдані в Канзас Сіті, звідки поїхав авто до місцевості Гренд Вю, у стеїт Мізури, щоб відвідати свою стареньку маму. Лікарі сказали йому, що мамі не грозить небезпека ізза недавнього потовчення клубу, хоч вона має вже 84 літ. Він повернувся опісля до Канзас Сіті на ніч і поїхав у дальшу дорогу після півночі в понеділок. Крім високих американських урядовців їде з президентом теж і мексиканський амбасадор д-р Дон Антоніо де Альос Монтерос, бо це урядова візита президента для виявлення „доброї волі“ супроти сусіда.

СЕНАТОР РОБИТЬ МІСЦЕ АНГЛІЙ ЯК АМЕРИКАНСЬКОМУ СТЕЙТОВІ.

Часопис „Атлантик Конститюшен“ в місті Атланта, у стеїт Джорджія, містить статтю сенатора Річарда Роселла з пропозицією, щоб у склад Злучених Держав прийняли Англію, Ірландію, Валію і Шотландію, як стеїт Злучених Держав. Сенатор передбачує, що Британська Імперія розлітається, отже Злучені Держави мусять наперед поробити приготування для прийняття поодиноких частин цієї імперії у склад Злучених Держав. Він теж пропонує, щоб Канада, Австралія і Південна Африка нашіли якусь форму стоваришення з Америкою, коли Британія розлітється. Він згадав теж за потребу обняття опіки над Грецією й іншими державами, якими досі опікується Британія. Англійський королівський парі признаує сенатор Роселл досмертну платню, але радить королеві кандидувати на сенатора, якщо він хотів би займатися політикою даліше.

ДРУГА ОАЗА В АНТАРКТИДІ.

Західна група американської експедиції до південного бігуна звідомляє з корабля Мовит Олімпус, що вона відкрила другу „оазу“ в підлігуновій околиці, у віддалі 500 миль на захід від оці, що її відкрили 11. діотого. Нова „оаза“ теж вільна від снігів і ледів; у ній знаходяться озера з незамерзлою водою, а навіть і латки незамерзлої землі.

НЕ БУДУТЬ ДАВАТИ БІЛЬШЕ ПОЗИЧОК ДЛЯ ВІДБУДОВИ КРАЇН.

Експорт-Імпорт Банк, до якого вилас американський уряд три з половиною більйонів доларів, оприлюднює, що не буде даліше позичати грошей для „монеючої відбудови країн“. Зате не буде відмовляти кредитів на торгівлю і промисел, коли придуть зголошення.

Польське підпілля ліквідуються; „хлопці з лісу“ повірили в амнестію і складають зброю

Варшава, 2. березня. — Згідно з офіційним повідомленням польське підпілля, що протягом двох років вело беззаступну і криваву боротьбу проти теперішнього режиму в країні, користає з проголошеної після виборів амнесії та складає зброю. Хоча амнесія охоплює тільки тих, які склали добровільно зброю після 25-го лютого, вважається, що її застосовується до всіх, що зложили зброю після 19-го січня. В повідомленнях говориться, що тільки протягом лютого віддалися в руки поліції понад 1000 „хлопців з лісу“. Загальну капітальцію польських повстанців приписується не тільки амнесії, але теж шораз важчим умовам підпольної боротьби та втратам, які польське підпілля понесло в останньому часі. Говориться насамперед про схоплення і опісля самогубство провідника польської повстанської групи в Карпатах в районах Закопаного та Нового Таргу, відомого під псевдонімом „Огень“. Цей Огень мав бути провідником польських повстанців ще проти німців і за заслуги в боротьбі проти німецького окупанта самі більшовики були іменували його майором тайної поліції. Але Огень з черги пішов в Карпати та почав бити більшовиків, маючи велику популярність і допомогу від місцевого польського населення. Про цього команданта польських повстанців розказують багато легенд, головно його пригдоу з тещою. Після переходу Огня до повстанців, більшовики заарештували його жінку та її батьків, замкнувши їх в тюрмі в Новім Таргу. Одного дня Огень на чолі відділу з 200 повстанців напав на місто, відкрив тюрму і звільнив всіх в'язнів, за винятком тещі. В останньому часі Огень попав в полон і мав поповнити самогубство. В руки урядових військ попали теж інші керівники польського підпольного руху, що його поважно ослабило. Це є теж причиною, що багато „хлопців з лісу“ складають зброю. Проте, не має повідомлень, щоб ця акція була організована, навпаки, в коментарях додається, що вона ще не означає ліквідації польського повстанського руху. Говориться теж про репресії повстанців проти тих, які склали зброю.

НОВІ ФОРМИ КОМУНІСТИЧНОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

Лондон, 2. березня. — Тут відбувся комуністичний конгрес, що його можна вважати за найважливіший від часу формального розв'язання Комінтерну. Конгрес складався з двох сесій, одної комуністичної партії Британії і другої — представників комуністичних партій з країн британської імперії. Конференція докладала усіх зусиль, щоб закрити свої зв'язки з Москвою, проте, перебіг її нарад та винесені рішення вказують виразно, що це була конференція комуністичного Інтернаціоналу в зміненій тільки формі. З виголошених промов та дискусій виходить, що навіч комуністичний Інтернаціонал ставить собі такі цілі на 1947-й рік: 1. Плановане господарство соціалістичних країн в роді Великої Британії поставити на одній лінії зі СРСР; 2. Піддержувати „визвольні рухи“ в таких і подібних країнах, як Індія, та допомогти їм здобути „довну незалежність“; 3. Робити все можливе для послаблення „імперіалізму Злучених Держав Америки“; 4. Не допустити до тісної співпраці Британії, Канади і Австралії зі Злученими Державами Америки; 5. Розвалити Британську Імперію, проголосивши повну незалежність Мальти, Кипру, Палестини, Індії, Бірми, Африканських колоній і т. д. 6. Розвалити Французьку Імперію проголосивши незалежність всіх її доміній та повести спільну акцію британських і французьких пролетарів в закордонній політиці. Головне вістрі комуністичного Інтернаціоналу в Лондоні було звернене проти „імперіалістичних і капіталістичних Злучених Держав Америки“, що, мовляв, планують війну проти „соціалістичного“ СРСР.

МОСКВА ЗБІЛЬШИЛА СВОЮ „КВОТУ“ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ НА НАЙБЛИЖУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДО 36 ОСІБ.

Москва, 2. березня. — Американський амбасадор в Москві ген. Вадел Смит повідомив, що совєтський уряд погодився дати візи 36 американським кореспондентам на найближчу конференцію Ради закордонних міністрів. Початково Америка доматалася віз для 73 кореспондентів, фотографів, радіо-коментаторів і т. п., а Совєти початково погоджувалися дати тільки 20 віз.

БОЛЬШЕВИКИ ВИШКОЛЮЮТЬ 100,000 ПАРАШУТИСТІВ.

Інформації одержані у Вашингтоні говорять, що Совєтський Союз вишколює величезну армію парашутистів, яка доходить до 100,000 осіб. Америка має тільки одну дивізію цього роду військ, яка не переходить 13,000 людей.

МОСКВА ПРОТИ ДВОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕЛЕГАТІВ НА КОНФЕРЕНЦІЮ.

Москва, 1. березня. — Московська преса надрукувала сьогодні статтю А. Леонідова, в якій гостро виступається проти двох найголовніших членів американської делегації на найближчу конференцію в Москві, іменю проти Джана Фостера Доласта та амбасадора Роберта Д. Морфія. Їм закидається „реакція“, творення „протисовєтського блоку“, „напади на Совєтський Союз“, „обиду совєтського народу“ і т. п.

СЬОГОДНІ ПІДПИШУТЬ АНГЛО-ФРАНЦУЗЬКИЙ СОЮЗ

Париж, 3. березня. Минулої п'ятниці французький міністер закордонних справ Жорж Бідо повідомив в парламенті, що сьогодні, 4-го березня буде підписаний в місті Дюнкерк англо-французький союз. В тому самому часі таку саму заяву зложив британський секретар закордонних справ в британському парламенті. Договір підпишуть обидва міністри закордонних справ в історичному місті над канадом Ля Манш, де в травні 1940-го року відбулася велика програма битва проти німців. Договір буде підписаний на 50 років та передбачує військовий союз для спільної оборони та спільних військових дій на випадок нової агресії з боку Німеччини, включно зі спільним наложенням господарських санкцій. Повідомлення міністра Бідо в парламенті прийнято з великим одушевленням. Договір має бути підписаний сьогодні в годині 5-тій після полудня, безпосередньо перед виїздом обидвох закордонних міністрів на конференцію до Москви.

ВОЄННИЙ СТАН В ПАЛЕСТИНІ.

Єрусалим, 2. березня. Сьогодні більше ніж одна третина жидівського населення в Палестині була поставлена під віймковий закон. Цей стан проголошено внаслідок негативної відповіді жидівських властей на британське домагання допомогти британським військам в заарештуванні і покаранні жидівських терористів, які вчора виконали цілий ряд бомбових замахів, у висліді яких 20 осіб було вбитих і 26 поранених. Неофіційно повідомляють, що в Тель Авів, жидівській столиці Палестини, щість тисяч британських вояків готові й ждуть наказу, щоб почати розшук за терористами.

ЧІАНГ-КАЙ-ШЕК ОБІЦЯЄ ЄДНІСТЬ КИТАЮ ПРОТЯГОМ РОКУ.

Нанкінг, 2. березня. Президент Чіанг-Кай-Шек, що вчора перейняв пост прем'єра Китаю, виступив по радіо з промовою в якій обіцяв довести до замирення і об'єднання Китаю протягом найближчого року. Він заявив, що після капітуляції Японії Китай має всі дані на те, щоб зайняти одне з перших місць в міжнародному житті, а це може статися тільки після повного замирення і об'єднання країни, що є теж його головною ціллю.

ТУРЕЧЧИНА З УВАГОЮ СЛІДКУЄ ЗА РОЗМОВАМИ В СПРАВІ ДАРДАНЕЛІВ.

Анкара, 2. березня. Турецький прем'єр Пекер заявив на конференції місцевої преси, що Туреччина не визнає чогось в роді власної проблеми Дарданелів, але вона з увагою слідує за всіма розмовами на цю тему, головно щодо можливостей видвинення цієї справи на конференції в Москві. Прем'єр заявив, що цю проблему вона за всяких обставин могла б розглядати тільки в тісному порозумінні зі своїми приятелями — Англією і Америкою.

ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЮ В МОСКВІ.

Конференція Ради закордонних міністрів в справі Німеччини й Австрії, як почнеться в Москві 10-го березня, вже від сьогодні починає вибиватися на перше місце в світовій пресі. Офіційно в Москві, в Лондоні, Вашингтоні і Парижі висловлюється надія, що конференція потрапить розв'язати багато складних проблем та наблизить союзників. В неофіційних коментарях висловлюється песимізм та недовіра, приписуючи менш-більш усім головним учасникам конференції всілякі „задні плани“.

ЧИ АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ЗАСТУПИТЬ БРИТАНСЬКУ В ГРЕЦІЇ?

Лондон, 2. березня (АП). — Речник британського міністерства закордонних справ заявив сьогодні, що британський уряд вже одержав американську відповідь на свою ноту в справі Греції. Але він відмовився дати вияснення щодо її змісту, заявляючи, що її „ще студіюється“. Коментуючи поголоски, мовляв британські війська мали б бути відкликані з Греції і на їх місце придуть відповідні американські частини, представник британського уряду заявив, що під цим оглядом він „не має інформації“. Таку саму заяву зложив американський амбасадор в Ате-нах.

ПОЛЮВАННЯ НА НАЦІСТІВ ТІЛЬКИ ЗАЧАЛОСЯ.

Лондон, 1. березня. У зв'язку з розкриттям нацистського підпольного руху в Німеччині, що підготував бактеріологічну війну, в Міжнародному Комітеті для студій європейських проблем заявили, що полювання на нацистів в британській та американській зонах, яке зачалось тиждень тому, це тільки початок. Американські військові власті в Німеччині рівночасно заповідають цілий ряд дальших судових процесів над визначними нацистськими воєнними злочинцями. Американський військовий трибунал окремо судитиме д-ра Ганса Гайнріха Ламмерса, шефа гітлерівської канцелярії Райху.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRVant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подплата число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Законом:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

AMERICAN RED CROSS

„Найбільша Мати в Світі“ — як звучить плакат Американського Червоного Хреста з 1918 р. — знов відзивається до нас у місяці березні, як бувало минулими роками. Президент Труман звернувся минулої п'ятниці з закликом до громадянства дати А. Ч. Хрестові долар, які будуть переіменовані на гуманітарні діла що допоможуть потребуючим людям без огляду на їхнє національне походження, віру чи колір шкіри. Згідно з тим закликом заговорив у суботу мейор міста Нью Йорку, а як тільки закінчив він промову, зараз розійшлося десять тисяч дівчат і жінок по місті з пушками, щоб збирати дрібні жертви. Таке буде продовжатися кілька тижнів не тільки в Нью Йорку, але й по інших містах, в цілій Америці. Призначена А. Ч. Хрестом на цей рік сума \$60,000,000 буде, річ ясна, в означений час зібрана, а то й перевищена, тим більше, що щорічна сума куди менша від тих сум, що їх збирано в часі війни.

Не один дивувався в часі війни, чому задаємо собі стільки труднощів, щоб зібрати гроші, потрібні тоді А. Ч. Хрестові головно для опіки над вояками, коли в тому самому часі видавала державна каса без шуму і гуку біліони доларів на зброєння та інші воєнні цілі. Це чого домагався А. Ч. Хрест, було каплею в морі мільйонів доларів, що їх треба було видавати, а проте ведено впродовж березня кампанії за добровільними жертвами для Червоного Хреста, які збирали час і труд аж 4,246,000 охотникам, що ці жертви збирали. Уже з цього прикладу можемо відчувати, що добродійна акція, така, як от Червоний Хрест, має в собі щось глибоке і дуже цінне з загально-людського боку, що треба доконче заховати. У цій акції є щось таке, що людину підносить морально, ушляхотнює, а це вартіше від грошей. Тому, саме маємо в багатій Америці постійні грошові кампанії: на боротьбу з раком, діточим параліжем, сухотами та іншими хворобами; маємо повно різних кампаній, які ведуть різні етнічні групи; маємо кампанії різних Церков — Католицької, Протестантської й т. д.; і маємо кампанії в допомогу різним країнам, що терплять від голоду чи воєнного лихоліття.

Жертвувати, значить не тільки помагати іншим, але теж і убагороднювати себе самого. Тому і не „жебракми“ ті, що збирають жертви, як не є „жебракми“ ті, для яких вони ті жертви збирають. Зате духовними жебраками є ті, що глядіть на того роду акції як „жебранину“ замість глядіти на них як на християнський вияв любові ближнього, як на убагороднення себе самого.

Українське жіноцтво в Америці добре записане в А. Ч. Хресті. Добре записаними є наші організації й наше громадянство. Це добре імя треба задержати і ще вище піднести нашою громадною участю теж і в щорічній кампанії А. Ч. Хреста.

Учительство на страйку

Саме під час, коли в конгресі ведеться підготовка законодавства, яке має спинити наджиття при вибухах страйків, маємо до діла з учительськими страйками, які занепокоїли цілу країну. Маємо демонстрації учителів, такі як недавно в Олбей, у стейті Нью Йорк, або в Довер, у стейті Делавер, що протестують проти замалої підвишки платень. Спалахнув теж страйк в Бофало, у стейті Нью Йорк, для такої самої цілі. Йде теж підготовка до великого страйку в місті Нью Йорку. Діється це все серед дискусії в газетах, чи годиться учителям виходити на страйк, чи доцільніше добиватися здійснення своїх домагань іншими способами.

Наперед практичне питання: Чи добрий час вибрали учителі на викликання страйку, з огляду на загальний настрій проти страйків серед конгресменів, які хочуть обмежити право до страйку?

Успіх страйку залежить багато від настрою публіки, яка може підтримати якихсь домагань, або його заглушити. Немає двох думок, що в теперішньому часі назалаг страйків не є популярні, бо суспільність ще не прийшла до себе після великих страйків з минулого року. Демонстрації учителів перед стейтською лігслатурою в Олбей показались змісця не популярними і появилися голоси, щоб перевести стейтський закон з заборону страйків публичних службовиків. Учителська демонстрація в Довер принесла такі самі наслідки, бо там появилися законопроект, який передбачує великі карі для службовиків і урядовців, якщо вони покидають своє зайняття і виходять на демонстрацію.

Коли іде про саму суть справи, то тут це інше питання, а це питання, яку службу повинняють учителі в суспільній житті. Рідко коли говориться про учителів як про самих учителів, а звичайно під учителями розуміється виховників. Освічений нарід прикладає велику вагу до свого вчителства, бо воно виховує молоде покоління, будучність народу. Тому старається, щоб учителями були люди з високою освітою і тому відносяться до учительського звання з особливою пошаною. Так є всюди, де живе нарід культурний, що дає за свою будуччину. Такий нарід має величаві школи і знаменитих учителів, що мають виховувати молоде покоління на щораз ліпших громадян. Виховання дитини мусить іти вперед кожного дня, при кожній нагоді на підставі якогось плану, що має на меті виховання морального, здорового й дисциплінованого нового покоління. До виховання належить не лише розвиток ума, але гарт духа, притуплювання злих

склонностей, прищучування до гарної поведінки з оточенням, виплювання гарних прикмет, або як кажемо племіння характеру. Це таке завдання, якому нема стриму. Це так, як безупинне виконання буряну на буйній ниві, коли хочемо мати чисте зерно. Тому дитину виховують батьки вдома, а факхово на підставі правил і наукових засад, допомагають виховувати учителі.

Що ж діється, коли сам учитель стає для дитини злим прикладом, коли нагло нема над дитиною належної опіки, нема провідника, нема виховника, бо... він вийшов на страйк! А як такі страйки стануть щоденним явищем та може триватимуть цілими тижнями або місяцями? Де опиниться тоді дитина, шкільна молодь? Чи не на вулиці?

З практики знаємо, кілька пороков, кілька молодечих злочинів трапляється на вулиці лише тому, що там нема контролю батьків, ні учителів. Коли дитина в школі, мало трапляється згаданих випадків. Виходить, що школа це не лише місце виховання, а ще й місце нагляду, контролю й опіки. Тому багато батьків можуть іти до праці вчасі, коли діти пішли до школи; тому батьки платять податки на школу; тому вся суспільність, отже й безлічні люди починаються до закладання і втримання шкіл, бо школа це не обхідна установа. Коли учитель вийшов на страйк, замкнено школи, діти пішли на вулицю, зростає небезпека, батьки не раз мусять покидати роботу, щоб доглянути дітей.

Коли ще й такої точки розібрати значення учительського страйку, то він не дається оправдати. Лише недуга учителя, лише рятунку власного життя може спонукати людського виховника залишити свій пост і поліщити дитвору її власній долі.

Йде питання про підвишку платні. „Достойні працівники треба дати спроможність позбутися журби про хліб насущний, а дати йому нагоду зосередити всі свої сили для сповнювання високих завдань. Чи сповнили батьки дітей і батьки народу свій обов'язок супроти учителів-виховників? Чи може приготуватися щойно до сповнення, а між тим хтось помішав пляни і довів до незвичайно шкідливого кроку? Чи натерпілися учителі недостатку й голоду до такого ступеня, що вже не могли даліше витримати й тому залишили свій становище?

На всякий випадок прийшло прилюдне пониження учительського стану, деморалізація шкільної дитвори.

При тому треба пам'ятати, що учителі не є одиними інтелектуальними робітниками,

Микола Чубатий.

Розброєння чи облудна гра?

Забезпека від нападу все була журбою більшості народів світа, що бажали спокійного життя, охорони перед нападами завоєвницьких сусідів. На історичному шляху нашої християнської цивілізації були проби заведення „вічного миру“ однак все якось не вдавалося досі втримати той вічний мир. Безуспішні проби замилувати людство на постійне дали навіть деяким письменникам підставу твердити, що вічний мир між народами непотрібний, ба навіть шкідливий. Німецький генерал і військовий теоретик Клязевіц прямо славословить війну як здорову прояву серед людства, як свого роду середник на очищення атмосфери. Фальшивість такого твердження очевидна хочби тому, що кожна війна несе не тільки знищення фізичне, але також упадок моралі серед людей. Треба нових десятих літ, щоб витрунати з рівноваги громадянство привести знов до пошанування законів моралі.

Пробу усунути війну, а принаймше її обмежити, робила Церква в середніх віках в обсягу родини християнських народів. В 11-тім столітті відомий папа Григорій VII. сильно пропагував заведення так званого „Божого Миру“, який полягав на цім, що в певні означені часи, як в часі посту, не вільно було зачиняти війни. В малім обсягу, на території, що підпадала під вплив тої релігійної пропаганди, ця засада деколи й була переводжена в життя, однак поширилася на широкі простори та порякувати життя між державами й засада Божого Миру не встигла. Люди воювали та й мабуть будуть воювати, а причини треба шукати в хижачій природі деяких народів, що завоєвницькі виправи зробили своєю другою натурою.

Спинити хижачку природу людини могла б тільки жива релігійність, однак прогнання нині релігії з міжнародного життя позбавило людство й того одинокого середника, який принаймше галував варварство людини, коли зовсім не міг спинити кровопролиття між народами.

Середовищу релігійну мораль в міжнародних відносинах з малою платнею. Таких є багато на інших ділянках, а многі з них у куди гіршому положенні. Усім тим людям належить краща платня, хоч не демонструють її на страйк не виходять та не ставлять „ножа до горла“ зарядом міст чи стейтським лігслатурам. Учителський платні треба піднести, щодого немає вніжого ніякого сумніву, але страйки учителів не є шляхом до досягнення цієї цілі.

В нових часах старалися люди заступити постановами міжнародного права, що порякувало відносини між народами в часі війни та мира. Тому не диво, що батько так званого міжнародного права, голландець Гуго Троцій, назвав свій твір книжкою „Про Права Війни та Мира“. Біда три сотки літ західна цивілізація доповнювала думки того голландця, створюючи немов збір постанов міжнародного права, що вважали дикі, інстинкти міжнародних хижаків та приневолювали їх шанувати міжнародні звичаї та умови.

Такими міжнародними правилами звичайні були прийняті зобов'язання цивілізованих народів в часі війни не нищити цивільної людності, що не бере участі в боях. Не вільно було нищити церков, шпиталів та добродійних заведень. Окупант не мав ніякого права домагатися від окупованої людності признавати його за легальну владу. Коли цивільна людність не брала участі в боях, не вільно було цивільних людей арештувати, вивозити на заслання чи вимордовувати. Ще в часі першої світової війни ці засади здебільша були зберігані всіма воюючими сторонами, однак в часі другої світової війни міжнародне дикунство нацистів та большевиків перевернуло догори дном здобутки тристолітньої західної цивілізації. Не було постанови міжнародного права, якої не порушили б червоні та бранатні нацисти. Мільони людей, непричасних до війни, вигинули, сотки тисяч потягували нацисти на невірні роботи до Німеччини, а червоні в невірні батальйони на Сибір. Окупованому населенню стали накидати нацистичну та комуністичну віру й забирати чин свободу віри в Бога. Одним словом нацистичне та комуністичне дикунство зруйнувало здобутки тристолітньої цивілізації, а світ повернувся до дикунства з перед тисячів літ.

Та рівночасно з поширенням здичини в світі наука стала робити щораз даліше поступи, а зброя нових часів стала таку руйнуюча, що вона в сіці винищити цілі краї з населенням та зі всіми його багатствами. Страх перед новою асаною зброєю видвинув справу розброєння, себто обмеження, а то цілковитого знищення середників воювання.

Думка розброєння зродилася вже була по першій світовій війні, однак не була переведена, бо кожен хотів розброювати свого сусіда, а себе лишити узброєним по зуби. Усі конференції розброєння постійно кінчилися повною невдачею, дарма, що все таки були це партнери, які признавали обов'язковими для себе поста-

нови міжнародних цивілізованих звичаїв.

За той час появилися на світі большевизм з усіми його страхотами, з вимордовуванням невинного населення та з новочасним невірним по бальйонах праці та по колексах. Советський комунізм виховав собі учня — німецький нацизм. Оба ці новочасні варварства, голошені на цілий світ з Берліна та Кремля, та поширювали брехливою пропагандою по всіх країнах світа, затроїли мораль людства. Большевики ще й створили міжнародно комуністичну конспірацію, що поставила собі ціллю не так повалити капіталістичний лад, як голосять ошукуваним масам, як радше завести кремлівську релігію по цілому світі. Росія, біла чи червона, все вважала себе покликаною на місіонара для цілого світа.

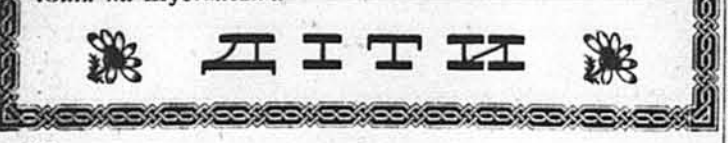
Нині поміж советським комунізмом та світом західної цивілізації існує таке глибоке недовір'я, як між людиною та тигром, що чигає тільки, щоб кинутися на людину. Коли той хижак не робить того зараз, то тільки тому, що той чоловік має зброю, що дає йому перевагу над кровожадним хижакком. Світ західної демократії нині має таку оборонну зброю, тай пропаганда большевицька теж вже не ділає так як давніше, тому Советам треба розбрити цивілізовані народи, щоб в слушний час завдати західній цивілізації остаточний смертельний удар. Звідси советська пропозиція загального розброєння.

По думці советських комуністів удар поміж світом західної демократії та світом советського комунізму неминуний, тому треба приспати противника казками про можливість розброєння. Советські комуністи виступили перед Організацією Об'єднаних Держав з пропозицією розброєння, ставлячи, як звичайно у них буває, справу радикального загального розброєння, знищення всіх запасів зброї тощо.

Як погодити переконання Кремля про неминуність конфлікту большевиків зі світом демократії з їх пляном розброєння, годі збагнути. Большевики знають дуже добре, що для них не може бути розброєння, як з причини внутрішнього недовдоволення мас, так і з причини їх агресивних плянів зглядом решти світа. Колиж вони самі пропонують розброєння, то на це тільки, щоб противника приспати та ошукати. Може справді владість їм понизити знаряддя оборони демократичних держав, особливо запаси атомових бомб, а тоді може тим легше переведуть завоювання світа.

Розброєння є неможливе без стислої контролю, чи противник виконує спільні постанови про розброєння. Річ природна большевики обіцяють все. Вони годяться на всяку контролю, бо вони знають, що поміж

Юлія М. Шустакевич.

Тимчасом із сусідніх доміл повилади господині та дивились цікаво на незвичайного гостя. На хіднику зібрався купка цікавих дітей. З вікон виглядали зацікавлені очі тих, що хотіли одверто показувати своєї цікавості.

Посадник набрав правдивого респекту до хлопців і гратулюючи їм, кожному подав правдиву руку.

Та всеж-таки я бажав би знати щось більше про цю вашу працю — звернувся він до п-ні Ч., яка попросила його до свого дому.

Тут п-ні Ч. розказала посадникові про цілу подію з хлопцями і очевидно просила, щоб

подія Чорної Руки це тайна, якої не треба виявляти з огляду на хлопців, які тепер цілковито на добрій дорозі. Він вповні з цим згодився.

Ви, пані, маєте справді шляхотне серце і я дуже вас поважаю за це. Ви правдива громадянка нашого міста і патріотка! Крім цього, ви даєте мені нову ідею і я маю охоту поширити управу доміл горділ. А хлопців... ще не тепер, пізніше буде час на признавання, як завершимо діло.

Він признано усміхнувся і промовив: Ще раз вам пані гратулюю і признаю, що ваш експеримент вповні успішний! З цим він попрощався і відіхав.

Ще того самого дня з'явився репортер і відфотографував город з кількох сторін на другий день в місцевій часописі появилася замітна фотографія і з написею „Вікторію Клюб“ на каскадах цвітника. Опис цілої справи звучав як п-ні Ч. представила: На образку бачимо яринний город у промірі 120 через 85 стій, при-

слати фотографа, щоб зняв фотографію огорода, хлопців і вашу?

О ні ні, пане посаднику — боронилась вона. Огород — добре, нехай фотографують, це буде теж свого рода рекляма і для вас пане, якщо ви думаєте поширити управу горділ. А хлопців... ще не тепер, пізніше буде час на признавання, як завершимо діло.

Він признано усміхнувся і промовив: Ще раз вам пані гратулюю і признаю, що ваш експеримент вповні успішний! З цим він попрощався і відіхав.

вулиці Денній. Історія така: Де-в'ять хлопців в літах від 9—13, оснували собі „Вікторію Клюб“ і рішили працювати для добра нашої країни. Вони за малі і за молоді іти на воєнний фронт, вони є за молоді щоб працювати у воєнній індустрії і тому рішили виконувати іншу роботу дома. Через війну і на фармах буде застія, одні пішли до армії, другі до воєнної індустрії по більших містах і для того не сподівались нам обидного засобу ярини з фарм. Хлопці з „Вікторію Клубу“ доказують нам, що можна цьому бракові зеленої поживи зарадити, управляючи доміл горділ. Як доказ, вони саме управили дві лоти і при допомозі старших, засіяли і засадили яриною, яка тепер росте і скоро буде готова до зжитку. Учителі тих молодих а то — й малі хлопці є вельми похвальний. Наш посадник, який оглядав цей город, рішив почати кампанію на слідуочу весну за-

управою доміл горділ. Бігли хлопці до п-ні Ч. Читайте... читайте, що вони за нас написали! Таке признавання, таке признавання! Мій Боже! Хлопці раділи, переказались словами. А ось дивіть мої астри! Як гарно вийшли на фотографії! Хвалиться Гемил.

Та що твої астри? Ти подивись як він зняв мою салату! Говорив гордо Сем.

І так без кінця доказували собі на переміну свою роботу. Тоні ріс вгору він же тут „бос“, голова того славного клубу, що їм здобув таку славу!

Тішилися діти, раділа теж і вона, сама п-ні Ч.

Того самого вечора гуділо по всіх радіях: „Малі хлопці оснували собі патріотичну організацію під назвою „Вікторію Клюб“. Вони працюють в кошик нашого краю! Між іншим, завтра йдуть ці добрі хлопці колектувати по домах газети. Вони збиратимуть в

північній околиці починаючи від вулиці Денної. Тому проситьесь господинь з тих околиць видати тим малим робітникам газети. Інші хлопці повинні собі брати примір із хлопців з патріотичного клубу і так помагати на домашньому фронті“.

Американці знаменито знають вести кампанію. Як почнуть голосити по радіях писати в часописах, захоочувати прихвалювати, то так і мертвого, здається, порушили б до діла.

Наші хлопці працювали над збіркою через три дні. Від ранку до вечора. І так збирали двадцять тонів паперу! Це було причиною, що організувалися інші хлопці в гурті і собі починали збірку паперу. Візки пішли в рух, гаражі наповнялись газетами, телефони до міської управи гуділи: Присильте нам троха, бо вже не маємо місця на складі!

Ось таким чином збірка па-

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

BUY YOUR EXTRA SAVINGS BONDS NOW

PROTECT YOUR FUTURE

Перше Загальне Зібрання Злученого Українського Американ- ського Допомогового Комітету

2)

Привіт від канадських українців.

Інж. В. Косар — після того, як замовили оплески йому, привіт — сам вітає Зібрання від канадських українців. Каже, що йому приємно бути на цих нарадах, що їх вважає великою подією, погоджуючись під цим оглядом зі словами відкриття. Говорить про співпрацю українських американського і канадського Допомогових Комітетів та стверджує, що власне цій співпраці треба завдячувати багато успіхів обидвох Комітетів. Між обома Комітетами є виразний поділ праці. Згадав про поїздки о. д-ра В. Кушніра до Європи, про організацію та вдержування Центрального Допомогового Бюро в Лондоні. Допомоговий Фонд Українців Канади був створений з ініціативи Комітету Українців Канади, подібно як наш Комітет з ініціативи Конгресового Комітету. В ДФУК є шість організацій доміняльного характеру, так що він практично охоплює ціле українське громадянство в Канаді. Допомоговий Фонд визнаний канадською владою, а з цього випливають деякі застереження і зобов'язання. Фонд підлягає державній контролі, але він дістає від держави теж дуже серйозну допомогу. Інж. Косар стверджує, що тільки в майбутності виявиться скільки канадський уряд допоміг українцям в цьому дихолітті. Допомоговий Фонд може зуживати свої гроші тільки на висилку одягу і харчів, але не може висилати самих грошей, чи переводити будь-які грошові трансакції. Теж свою допомогу може висилати тільки через Допомогові Комітети, а не індивідуально, лише у випадках випадках. У випадку канадського Фонд має до діла тільки з Комітетами і ці комітети теж відповідальні за розподіл допомоги, хоча досі вона не була надто велика, бо не перевищує 70 тисяч доларів. Управа Фонду робить це свідомо, зберігаючи доки гроші, щоб їх кинути там і тоді, де і коли їх буде найбільше потрібно, головню на переселення та на правну оборону. Сьогодні не можна перевести відмежування та сказати де кінчиться гуманітарна акція і де починається політична — говорив представник канадських українців, і тому теж допомогова акція мусять бути під цим кутом організована. „Хай Господь допомагає Вам в цих нарадах, щоб з них вийшло справді велике діло. Єднаймося, бо тільки так зможемо виконати цю історичну роллю, що її приділяла нам доля. Дуже швидко могла б прийти для нас ще одна проба і я вірю, що українська еміграція і весь український народ видержать цю

пробу та виконають свій обов'язок. Хай Господь благословить" — закінчив привіт інж. В. Косар.

Вибір Президії Зборів.

Вибір Президії Зборів відбувся „блискуче". На голову Президії запропоновано а.д. І. Панчука, а.д. Р. Смука і проф. Чубатого. Два останні зрезигнували з кандидатури й президентом обрано одного а.д. І. Панчука з Дітройту. Містопредсідниками обрано а.д. Романа Смука та Марію Демидчук, а секретарями Юліана Баранюка й Катерину Гульчій. Управа Комітету уступає місце за призначенням столом нововибраним Президії. І. Панчук насамперед стверджує, що секретарі мають писемно приладати та скласти подяку за честь, яку йому виказано вибором президентом Зібрання, як теж за вибір „таким вправним помічником". Предсідник стверджує, що наразі записались, але не стверджує чому, запевняє, що наразі будуть ведені по бізнесовому та просить, щоб обмежувати час дискусій.

Вибір Комісії.

Предсідник, щоб заощадити зібранню часу і страждань над роздумуванням, кого б то запропонувати на членів поодиноких комісій, пропонує їх сам, згідно відчитує листу запропонованих на вступних нарадах Управи Комітету.

Верифікаційна Комісія: д-р П. Дубас і п-ні І. Бенцаль. Прийнято одностайно.

Статутова Комісія: а.д. І. Панчук, а.д. Р. Смука, д-р Л. Мухуга, д-р Л. Цегельський і п-ні М. Демидчук. З публіки хтось співчуває п-ні Демидчук, що опинилася між самими адвокатами. Склад комісії прийнято.

Резолюційна Комісія: В. Макара, Л. Добрянський, д-р Демидчук, Ева Піддубчишин і Олена Лотоцька. Виклається, що з пропозицій є тільки двоє, д-р Демидчук і п-ні Лотоцька, але інші „обіцяли прийти". Пізніше вони таки справді приїшли.

Вибірча Комісія: Предс. вияснює, що її завданням буде заповнювати листу дирекції і урядників Комітету. Після короткої дискусії Комісію обрано в складі: п-ні Подола, п-ні Штогрин, Р. Слободян, М. Олексик, о. Білон, А. Мельник, А. Маланчук, К. Пелешок, Кучма, В. Довгань, І. Заблоцький. Предсідник стверджує вибір всіх Комісій та доручає їм виконати свої завдання в перервах нарад.

Звіт д-ра В. Галана.

Звіти Управи Комітету починає його предсідник д-р Володимир Галац. Насамперед заявляє, що здаватиме звіт тільки

ки до 26-го жовтня 1946, бо того дня він вийав в другу об'їзду таборів українських скитальників в Європі. За все, що сталося в Комітеті після того часу, як теж за підготовку сьогоднішнього Зібрання, відповідають інші члени Управи. Своє звітмлення д-р Галац обіцяє поділити на три частини:

1. Організацію Комітету та його праці в Злучених Державах;
2. Допомогу та організацію Допомогових Комітетів закордоном і 3. Його відвідини в таборах скитальників.

Д-р Галац говорить: II-гий Конгрес американських українців у Вашингтоні доручив Конгресовому Комітету організувати Допомоговий Комітет. Організацію Комітету наtrapляла на величезні труднощі і початкові заходи були довго невдачні. Потребу майбутньої допомоги акції українським жертвам війни вже тоді передбачувалося, але воєнна обстановка ще тільки збільшувала початкові труднощі. Д-р Галац перебрал на себе головуство Комітету в тому часі, як на цю працю не було кандидатів. Викіп Комітет організовано дня 24-го червня 1944-го року. Д-р Галац переговорював з українсько-американськими церковними колами, греко-католицькими і православними, і вони обіцяли свою співпрацю в творенні одного національного допомогового фронту.

Труднощі були великі, але з них виднено переможно — продовжує д-р Галац. Перший раз в історії пошастило створити закордоном незалежну українську організацію державного американського характеру, яку загально міжнародно визнано. Окреме призначення і подяку за співпрацю висловлює д-р Галац центральним українським організаціям, головню Українському Народному Союзу, „Провидінню", „Народній Помочі" і Союзові Українок Америки. До успіху Комітету чимало причинилися газети Свобода, Америка та Народне Слово. А вже найбільше признання належить українським жінкам. П-ні Бенцаль була справжньою „господинею організації".

На великі труднощі наtrapляла не тільки організація Комітету, але й допомогова акція, головню на політичні труднощі. Тому теж Екзекютива Комітету рішила не встраивати в політику і займатися виключно гуманітарною допомогою акцією, що теж повністю виправдалося, головню безпосередню після закінчення війни. Наш Комітет належить до цілого ряду міжнародних Допомогових Комітетів і він був теж членом-основником відомого „КАРЕ" — „Кооперативу фор Америкен Ремітенсесту Юроп". Д-р Галац говорить, з якою гордістю підносять голови скитальників, як вони на листах міжнародних Допомогових Комітетів читають теж назву Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. Це додає їм сили, збільшує їхню віру та повертає надію, що є і між українцями хтось такий, що ними піклується, про них дбає та намагається, вирвати їх з неволі. Наш допомоговий Комітет навізав контакт і співпрацю з цілим рядом Допомогових Комітетів інших народів.

Перші вістки про українських скитальників в Європі принесли наші ветерани. Ці вістки були дуже сумні. Допомогова акція почалася дистивно, але її наслідки вже в скорому часі були дуже великі. В Італії і Франції визнано наші розподільні пункти. Темним місцем залишилася Швейцарія, бо українці там розсварені і тому їх залишено. Д-р Галац розкаже депо з свого побуту в Швейцарії та своїх спостережень щодо організування там нашої допомоги акції. Д-р Галац довше зупиняється над справою допомоги акції

3 Театру і Музики

ДЕБЮТ МИРОНА СЕНДСА В ТАВН ГОЛ В НЬО ЙОРКУ.

Після недавнього успішного дебюту в ньюйорській Тавн Гол молодий канадсько-український скрипачки Донни Гресько, спробував свого щастя в тій самій залі в п'ятницю 28. лютого другий молодий американський українець, цим разом баритон Мирон Сендс, відомий теж як Мирон Шандровський. Мирон Сендс має добрий і приємний голос, але на великі концерти він дещо за слабкий. Він має теж велику музичну культуру і ще більшу співочу рутину, що їх цілком добре використовує і проявляє, але дещо замало мистецько-співочої індивідуальності. Тому теж його співу слухається приємно, але не переживається. Проте, дебют молодого співака був без сумніву успішний і він, при сприятливих обставинах, може добитися ще більших успіхів. Місцева критика дала йому досить корисну оцінку.

На програму Сендса склалися композиції Генделя, Гайна, п'ять мелодій Шуберта і стільки ж Вольфа та ще деякі мелодії американських композиторів. Найбільше пісень, бо аж десять, Сендс співав по німецьки, співав теж по-італійськи, по-французьки, дещо по-англійськи, але українська частина публіки намарно дожидала української пісні, якщо вже не в програмі, то бодай на „анкор".

За добре ім'я України!

Найновіша українська еміграція розсіялася після війни майже по цілому світі. Частина її забрала й до Франції. Прибули сюди селяни, робітники та інтелігенція. Ця остання вибрала місцем осідку Париж, зрозумівши, що в цьому місті — метрополії світу — можна б найти не тільки заробіткову працю, але також можливість громадської роботи, корисної українській справі.

Дня 10. листопада 1946 р. відбулися Загальні Збори Т-ва „Прихильники Української Культури", що зробили перегляд усіх наукових, мистецьких та журналістичних українських сил, з якими можна буде поєднати організовану роботу.

Згадане Т-во намітило собі скромний, але практичний план праці:

1. Серед української еміграції у Франції лекати доброякісну українську культуру у всіх її виявах, створюючи наукові секції, хори, вистави, виставки образів та народного мистецтва, тощо.
2. Ознайомлювати чужинців із найкращими зразками української культури.

Молоді, енергійні люди, що очолюють Т-во, взялися до праці. Мистецькі сили поділилися на секції. Співаки створили хор під орудою відомого диригента, секція народного мистецтва, яку веде „Союз Українок" виготовляє зразки українських вишивок та народних виробів, малюрі підготували виставу картин, серед яких бачимо імена визначних українських малюрів, драматична секція, що поставила собі за завдання відтворити архитвори української драматургії, відповідаючи сучасним сценічним вимогам, збирала докучи себе найкращі драматичні сили, між якими знаходяться професійні актори українських театрів, секція журналістів, серед яких є й ці, що були акредитовані на Конференції Миру та ЮНЕСКО, взялася за посередництво між творчими зусиллями мистців з одного боку та українською і чужинецькою публікою з другого та за пропаганду цієї творчої праці, врешті секція науковців підготувала до друку поважні твори про Україну та її культуру на кількох чужинецьких мовах.

Вся ця важка праця, це спільне зусилля творчих українських сил, мають за деякий час дати у висліді Показ Української Культури в Парижі — на якому чужинці цілого світу могли б просто від українців довідатися про нас, про наші високимистецькі осяги, що дорівнюють, а то часами й перевищують чужинецькі досягнення, щоб могли вони на власні очі побачити нашу працю, незіпсовану чужими посередниками та щоб пропаганда української справи спростовувала часто помилкові погляди про нас а то й ворожі, шкідливі наклепи на нас.

Свідомі відповідальності, яку накладала на українську інтелігенцію перебування у чужинних країнах — звертаємося до всіх українців, що опинилися в подібній ситуації — влаштувати по своїй силі та

спроможі такі ж покази української культури та одночасно просимо й нам допомогти в цьому ділі. Просимо надсилати нам свої видання, книжки, ноти, вироби народного мистецтва, зразки народного ноші, а навіть артистів, що хотіли б виступити в Парижі, врешті гроші, якщо нічим іншим допомогти нам не зможемо.

Ми не прохаємо ніякої допомоги особистої — життя навчило нас давати собі раду в житті й в світі. Однак для такої мети, якою є Показ Української Культури, і гідної репрезентації — необхідно створити значний фонд, складений із пожертв тих свідомих українців, що вважають так, як і ми це діло корисним і необхідним. Викази пожертв — хочби й найменших на цю благородну ціль, будемо містити в часописі „Українець у Франції". Який хто з багатших українців схотів взяти на себе видання на чужій мові одні книжки про Україну — його жертва разом із світлинкою буде зазначена на заголовній сторінці книжки. Коли б хто з українців причинився б до влаштування однієї кімнати в Українському Домі в Парижі, що служила б теж українським репрезентаційним салоном — ця кімната буде прикрашена портретом жертводавця підписаним його прізвищем. Якщо б хто уфундував Український Театр в Парижі — цей театр був би названий ім'ям жертводавця.

Ми не соромимося прийняти цю жертвенність українських патріотів — бо беремося за благородне діло, а тому й поміч наших братів-однодумців стане для нас сильнішим поштовхом до праці та разом із цим зобов'язує нас виконати намічене діло якнайкраще.

Всілякі посилки і пожертви просимо слати на адресу редакції „Українець у Франції" з зазначенням для Т-ва „Прихильники Української Культури". 13, rue Ten, Париж 12.

Всі українські часописи просимо цей заклик передрукувати!

Управа Т-ва „Прихильники Української Культури".

ЖАРТИ

Відплата для Едісона.

Приїшла раз до Бюра Едісона жінка, агентка від продажу книжок. Вона виголосила таку знамениту промову про значення книжок, що Едісон дався переконати і підписав замовлення на цілу книжкову збірку. Опісля вияснив жінці, що купує книжки лише тому, що вона вміє так знаменито переконувати. Мимоходом запитався агентки:

— Як то вам вдалося скласти таку довгу і знамениту промову?

— Та то нас учать такої про-

мови з вашого фонографу в нашій бюрі, — пояснює жінка.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКЮТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК: МИКОЛА МУРАШКО.
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА: ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
9 E. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.
ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА: МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.
ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР: ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
ГОЛОВНИЙ КАСІЄР: РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
ВОЛОДИМИР ГРИНЯК,
1 Craik Ave., Kingsway,
Toronto 9, Ont., Canada
Л-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕВ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.
ІВАН ІВАНЧУК,
8930 Manor, Detroit 4, Mich.
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
2930 N. Montclair St., Chicago, Ill.

ГОЛОВНИ РАДНИ:

ПАВЛО ДУДА,
Box 777, Woodstock, Ont., Canada
СТЕПАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.
ІВАН РОМАНІШИН,
711 Grove St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПИКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІДІК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ГЕНОВЕФА ЗЕЛКО,
1369 Brown St., Akron, O.
МИКОЛА ДАВІСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.
ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ,
23 Fairlawn Ave., P. O. Box 467,
Woonsocket, R. I.
ДМИТРО ШМАГАЛА,
4037 Riverside St., Cleveland, Ohio
ОЛЕНА ШТОГРИН,
473 N. Hutchinson St., Phila 44, Pa.
ПЕТРО КУЧА,
95 East 7th St., New York 3, N. Y.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власному домі під номером 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Любозна адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J. Telephone: Bergen 4-1016.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВИТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕВ'ЯТЬ МІЛІОНОВИХ МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

ОТЧЕ НАШ МОЛИТОВНИК

— для —
УКАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.
Друге видання Друкарні „ОО. ВАСИЛІАН".

В гарній тривалій шкіряній оправі з позолоченим хрестом на окладинці.

Ціна \$1.25.

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОБОДА"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
3 Канади нарізати платити тільки американською валютою.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

в наступних місцевостях

ST. LOUIS, MO.,

НА 16. БЕРЕЗНЯ 1947 ДЛЯ СОЮЗОВИХ ВІДДІЛІВ 179, 373 і 463 в Укр. Народнім Домі, 2838 MAGNOLIA AVE., в год. 1. пополудні.

DES LODGES, MO.,

НА 23. БЕРЕЗНЯ 1947 ДЛЯ ВІД. 225 У. Н. СОЮЗУ в церковній залі, в годині 2. пополудні.

EAST ST. LOUIS, ILL.,

НА 30. БЕРЕЗНЯ 1947 ДЛЯ ВІДДІЛІВ 308 і 284, та ВІДДІЛУ 197 з МЕДИСОН, ІЛЛ., в Укр. Нар. Домі. 1020 N. 9 St., в годині 2. пополудні.

На ці збори повинні прийти урядники та всі члени згаданих тут відділів. Запрошуємо на збори теж і місцевих громадян, що ще не є членами У. Н. Союзу. На зборах буде присутній та промовлятиме в організаційних справах організатор У. Н. Союзу, Д. Блещкий. По кожних зборах він останеться в даній місцевості та буде працювати над збільшенням членства поодиноких відділів. Щоб ця його праця була успішною, то просимо урядників і членів місцевих відділів співпрацювати щиро з організатором, та дати йому всяку можливу поміч. Головна канцелярія У. Н. Союзу.

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька абс. кільканаяти примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІАН

1) Діва в снігах стояло 2) Ой за гасем, гасем, фортепіанові соль (дуже легкі), збірник М. Елестина \$.50
3) Ніччеський: Закрутила та сніг здувала, фортепіаново соль \$.50
4) М. Лисенко: Завсміхали козаченьки, марш зеперти „Чорноморці" \$.50
5) М. Моношук: Козак („Стоїть явір над водою") фортеп. соль \$.75
6) Заремба: Сіме низенько, вечір блізенько, три мелодії української пісні \$.75
7) Прелюдії В. Бартініського (5 композицій) \$.70
8) Українські марші (ч. 20) збірник Е. Турла \$.75
9) В. Зентарський: Українська шумка, фортеп. соль \$.30
10) Українські танці (ч. 22) збірник Е. Турла \$1.25
11) Українські танці (ч. 23) збірник Е. Турла \$1.25
12) В. Бартініський: Українські народні пісні на фортепіані, зі словами \$1.00

МУЗИЧНІ ТВОРИ

Українські пісні на один голос в супроводі фортепіано. Мистецькі пісні різних композиторів, збірник Е. Турла \$1.50
Українські пісні й дуни на один голос в супроводі фортепіано. Мистецькі пісні різних українських пісень і дум різних композиторів, збірник Е. Турла \$.71
Українські гимни. 13 різних гимнів на музичній і мішаний хор в супроводі фортепіано, збірник Е. Турла \$.75
Українські воєнні пісні (козачий і стрілецький) різних композиторів, збірник на муж. і міш. хор в супр. фортеп. збірник Е. Турла \$.70
А. Савицький: Музика до трих о. Овеса. 9 соль і 4 дует в супр. фортепіано \$1.00
Музика до Кобзаря, різних композиторів. 15 творів на мішаний хор сольний, сопрано, тенор, баритон і бас, збірник в супр. фортепіано, збірник Е. Турла \$1.00

Замовлення разом з належністю слати до:

„СВОБОДА"

21-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

обіцянками та виконанням зобов'язань далека ще дорога. Прийдуть торги за кожну дрібницю, прийдуть факти доверення як зі скомунізованим балканськими державами, Польні, бже чому не обіцяти згодити на контролю. Советська Росія ні ні замкнена щільним муром для звичайного мирного туриста, а тут вони готові — кажуть — відімкнути всі фабрики зброї над і під землею не призначють тих самих засад мого чужого спеціаліста, якого бистре око скоро може зорієнтуватися про вартість смертного знаряддя. Вони так обіцяють та будуть обіцувати в надії, що їм таки удасться ошукати противника. Вони рахують на впливи советських допихачів в кожній державі, жезних засідань, однак розаки в критичний момент можуть парализувати свою націю боронити себе. Цілими тижнями відбуваються засідання, торгуються навіть

за слова. Советський представник вже навіть не протестує проти постанов більшості. Він тільки не голосує, ані не користується зі свого права вета. Він на все погоджується в надії, що йому удасться розвробити противника, а самому, остати на кінець озброєним від стіп до голови. Розвроблені торги мусять закінчитися повною невдачею, як довго обидва партнери не признають тих самих засад морального поступовання. Поміж засадами більшевиків та засадами світа демократії є непереходима пропасть, тому теж всяка балаканина на тему розвроблення мусять, лишитися тільки в стосах протоколів доводихачів в кожній державі, жезних засідань, однак розаки в критичний момент можуть парализувати свою націю боронити себе. Цілими тижнями відбуваються засідання, торгуються навіть

Праця для жінок і чоловіків
WANTS ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT
4-0237 — BRyant 9-0582

ПОТІБНО МУЖЧИН

Цейкара
Повний час і місце для
посередництва
Мусить мешкати в Нью-Йорку
Головний офіс у employment office
Hahn & Co., Newark, N. J.

Рід чужих слів в українській мові

2)

Процес фемінізації (ожоночення) слів захопив уже в українській мові всі грецькі слова на -іс: ми їх націоналізували, відкинувши -іс, і вживаємо в ролі жіночому, а не чоловічому. Напр.: анабіоза, аналіза, аскеза, база, генеза, гіпноза, девіза, діагноза, екстаза, елітса, криза, наркоза, оаза, прогноза, психоза, теза, фаза, фразза й т. ін. В грецькій мові ці слова на -іс жіночого роду, напр.: база. Але словянські мови сприймають їх не однаково; напр. мова польська любить їх фемінізувати, але мова російська вживає їх часто в ролі чоловічому беззмінно, напр.: анабазис, базис, генезис, елітис, кризис, тезис і т. ін. Цебто не змінює їхньої форми, але часом такі відкидає чуже -іс, напр.: анабіоз, аналіз, гіпноз, наркоз, оаз, психоз, прогноз і т. ін.

Проте в нашій мові кілька слів ще позосталося без змін; без кінцевого -а, напр.: анабазис, апокаліпсис, катехизис, — це слова чоловічого роду, яких процес фемінізації роду ще не захопив.

Як я вище розповідав, слова на -ль звичайно в нас чоловічого роду. Але процес ожоночення охоплює поволи вже й ці слова, і тепер у нашій літературній мові прийнято писати й говорити: авансала(-ля), аверсала(-ля), аквареля, бацила(-ля), бандероля, ваніля, горіла-горіла, зала-зала, капсуля (а не капселя), кашля, непареля, парасоля, педаль, роля, тудля й т. ін. Чорбота між формами на -ль і -ля точиться вперта й безперервна: бандероль-бандероля, тудель-тудель, пароль-пароль, патруль-патруль, роль-роль, монополія-монополія, але перемагають у цих словах форми жіночого роду на -я, -а.

В чужих словах на -ин в українській мові боротьба родів чоловічого й жіночого надзвичайно вперта, але ще не закінчена. Прийнято в літературній мові писати й говорити: аніліна, бензіна, керосина, парафіна, цинтринна. Але не маю слів таких ще не фемінізовано, й вони позостаються словами чоловічого роду, напр. прийнято писати: алізарин, гліцерин, кокаїн, нафталін, нікотин. А то маємо подвійні форми, напр.: вазилін і вазелін, маргарин і маргарина. Сучасні мови тягнуть українську на зовсім інші дороги: польська всі ці слова ожоночує на -іна, російська позоставляє їх в чоловічій формі на -ин. В українській мові процес ожоночення слів такий сильний, що він, безумовно, незабаром захопить усі ці слова на -ин і перетворить їх усі на слова на -ина. Це тільки питання часу правого оформлення живого й сильного в нас процесу ожоночення слів у нашій літературній мові.

4. Двородові слова.

Із усього вищесказаного стає ясним, чому в українській мові є ще чимало слів подвійної форми, цебто подвійного роду. Багато двородових слів ми бачимо серед своїх власних слів, про що я раніше розповідав, а ще більше їх серед слів запозичених з чужих мов. Взагалі, в нашій мові в певних групах слів помічається впер-

та боротьба чоловічого роду з жіночим.

Напр. ось у цих словах у літературній мові вживається двородова форма, але частіше чоловіча: альков - алькова, вірш - вірша, дублет - дублета, клас-класа, привілей - привілея, ранг-ранга, ресторан-ресторана (а не реставрація, відновлення), філігран-філігранца, шкорт-шкорця й т. ін.

А ось ці двоєдні слова в українській літературній мові частіше жіночого роду: амбона - амвон, кофобфонія - кишні фоль, метода-метод, оркестра-оркестр, ратуша-ратуш, рафінада-рафінад, фалда-фалд, цукерка-цудерок, чекольада-шоклад, ютта-юхт і т. ін.

А то одне й те слово жіночого роду має дві форми, але обидві жіночого роду: кадрили й кадрили, корова й корогов, або хоругов і хоругва. Звичайно парасоль чоловічого роду, але часта й форма ж. р. парасоля. Ще недавно було Єлисавет (з церковно-словянського), а тепер тільки Єлисавета чи Єлисавета.

Часом зміна роду в слові зв'язана з його значенням, напр.: радій (метал) і радіо (апарат, що передане ним), семінар (науковий відділ) — семінарія (духовна), модель ч. р. (зразок) і модель ж. р. (патрушня), й т. ін.

5. Ніякий рід.

Усі слова на -о, -е по загальному в нашій мові правили для своїх слів — ніякого роду, без огляду на те, якого роду вони в тій мові, звідки взяті. Слово вікно, поле в нашій мові ніякого роду, тому за законом аналогії ніякого роду й слова: авто, бюро, какао, пальто, піяніно, соло (сольо), тріо, фісско, фортепіано, експозе, купе, негалеже, турне, факсимілет(-ле), шимпанзе, шоце й т. ін. Слова невідмінні на -і тажко ніякого роду: жорі, попури, парі, мерсі, — цебто за аналогією до своїх подібних слів: тепле, спосіб, твоє, да леб і т. ін.

Звичайно пишемо й говоримо конклава ч. р. (а не конклаве н. р.), темп і темпо. Академія Наук дає ризик, але в нас часте й ризико, з польського. Звичайно вживаємо знаціонізовано: християнство, протестантство, католицизм, — це українізовані форми, і зовсім чужі: християнізм, протестантизм, католицизм. Звичайно кажемо шингунство, форма шпінюна в літературній мові мало знана. (Кінець).

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

WHAT'S IN THE LUNCH BOX?

Mothers who prepare lunch boxes to be taken to school and eaten at noon should know something about what should be put in them in order to supply the nutrition and balance needed by the child.

It may be assumed that breakfast and dinner are well-balanced meals containing adequate quantities of nutritious foods. What, then, should the lunch box contain?

Milk should be included in the thermos bottle if it is not purchased regularly at school separately from the home-packed lunch. A growing child ought to drink a quart of milk a day. In addition to milk, the noon meal should supply some protein. This can be given easily in the form of boiled eggs (or egg sandwich), meat sandwich, or cheese. Fruits and vegetables should also be included. Lettuce and tomato, as salad or in the form of a sandwich, can be used. Carrots, or any fruit, like apple,

pear, peach or orange, can be included in a lunch box and they are easy to eat at school. These fruits and vegetables supply many desirable vitamins. Carbohydrates, or starches which give needed energy quickly can be taken easily in the form of bread with the sandwich or potato salad. Some cake, candy or cookies in small quantities could well be included to top off the meal.

Real thought in preparing school lunches pays off in the health and vigor of the youngster.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким часом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

5600. Буковський Якима і Василя від Буковська Теклі (Заяць).

5602. Ганчар Тацьки з села Мозолівка, Підгайці, від Ганчар Дмитра.

5603. Корнімон Петра і Анни (Данилюк) з с. Двірець від Данилюк Михайла.

5604. Доробняк Миколи з с. Володимирець, Жидачів, Геремців Івана, Коваленків Івана з с. Побережжя від Бегей Христини (Кварцяні).

5607. До рідних і знайомих з с. Сілець, Перемишль, від Горалевський Степана і Скірка Юлії.

5609. Розенберг Зинаїди від д-ра Недашківський Володимира.

5610. До рідних і знайомих з села Поториці від Каспрук Григорія.

5611. Хавич Гаді з с. Райське, Ліско, Бриндза Марії від Хавич Петра.

5613. Кушнір Дмитра, Шимкевич Василя, Шимків Миколи, Зозевський Альвіса від Коларська-Кушнір Марії з села Козлова.

5614. Кода Тереси (Вірханська) від Гаврилів Семена з с. Вірхана, Горлиці.

5615. Бордун Олені і Катерини зі Снятина від Бордун Василя і Москалик Івана.

5616. Піта Івана з с. Лопушанка, Старий Самбір, від Піта Марії.

5617. Томка Івана з с. Старява, Добромилів, від Терлецький Миколи.

5618. Федорович Василя з с. Сасів, Золочів, від Федорович Євгена.

5619. Казбрович Івана від

Козлов Пелагії і Антона з с. Поросаян.

5620. Плеско Томи і Наума з с. Поросаян від Плеско Луїкерії.

5621. Більдейко Василя, Шпіль Льва, Карпило Іллі від Цап Олександра з села Поросаян.

5622. Романик Василя і Миколи з с. Попельник, Снятин, від Кіфяк Марії.

5623. Спеціан Володимира з с. Загірці від Степана Володимира.

5624. а) Гонський Михайла і Івана, Гошилик Юрка від Михайлишин Євфемії з с. Чорна, Ліско.

5624. в) Николайко Михайла, Луцишин від Дзюбак Анастасії з Бурштина.

5625. Макарець Теодора від Макарець Михайла з с. Хавців, Турка.

5626. Інж. Шепарович Юрій (літ 49) з Колодіївки, Сокаля і Рудна благає о афідевіт на виїзд до Америки.

5627. Гаврилук Ольга (літ 26, самітна) з с. Жизномира, Бучач, молить о афідевіт.

5628. Яремчук Ліді з с. Свинох, Тернопіль, Якимець Євгена з с. Раківці від Яремчук Петра.

5630. Гродецький Михайла, Плихтя Антопа, Марії і Розалії, Беневяд Івана від Гродецька-Орольська Юлії.

5631. Середа, муж Марії Дерех з с. Тростанець, Зборів, від Немилівський Володимира.

5632. а) Тегорняк Василя, Войцешко з с. Дмитровичі, Ярослав, від Войцешко Катерини.

5632. б) Гуль Параски від Якут Михайла.

5633. Кісіль Івана, Осипа і Марії з с. Гринів, Бібрка, від Кісіль Павла Степанів.

5634. Басараб з с. Худівці від Андрейчук Андрія.

5635. Мильчаковский Петра від Мильчаковский Василя.

5636. Яремія Антопа від Фе-

Кожний, хто бажає, щоби прислано ним оголошення пошукувати рідних і знайомих різних скитальників було поміщене у "Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впродовж до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 1/2" цалів в одній колонії, коштує \$1.00.

Адм. "Свободи".

доришин Івана з с. Горошова, Боршів.

5637. Барновський з с. Кришні, Новий Санч, від Барновська Катерини.

5638. До знайомих з с. Черче, Рогатин, та бувших учеників від дир. школи Дзедзик Василя.

5639. Дзюбца Івана з с. Розлуч, Турка, від Духновський Миколи.

5640. Савка Василя з с. Раделичі, Дрогобич, від Гузик Івана.

5641. Вікк Марії з с. Завадова, Стрий, від Вікк Якова.

5643. Бурчак Антопа від Бурчак Степана з с. Липовиці, Перемишляни.

5644. Душенко Антопа з с. Городок Ягайл, від Левкович Романа.

5645. Лисейко Катерини з с. Літинка Мала, Старий Самбір, від Лисейко Насті.

5646. Шваник Федора і Анни з с. Лисковате, Добромилів, від Космик Степанів.

5647. Опар Анни від Опар Дмитра з с. Стяжниця, Санік.

По інформації писати до:

United Ukrainian American
Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитках просимо конкретно вказувати групу і число.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 27. лютого 1947 року померла в 53. році життя

АЛЕКСАНДРА ОСТАШЕВСЬКА, членкиня Тов. ім. Івана Франка, від 271 У. Н. Союзу в Емшайра, Н. Я.

Покинула поховання з села Карпів, повіт Рави Руської, Західна Україна. Остання в смутку мужа і 2 дочок та сина.

Похорон відбувся 1. березня з укр. католическої св. О. Ніколая на парохіальній цвинтарі. — В. І. П. І.

Г. Левуш, секр.

Дня 28. лютого 1947 року помер у 56. році життя

ІВАН КОТЕЛЕЦЬ, довголітній член відділу 304 У. Н. Союзу в Бюфало, Н. Я.

Покинула поховання з Орехова, повіт Сянік. Похована у смутку жону Марію, сина Михайла і Теодора, швагрю Миколу Гнатик і одну внучку. — В. І. П. І.

Чому ще нема у вас

такої цінної книжки про наше життя в Америці, яку повинні ми дати в руки молодого покоління, щоб знало, чим ми тут жили, якими ідеалами і мріями, і що з того досягнули, а що ще треба добувати?

А такою книжкою є:

ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди

П'ЯТДЕСЯТЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.

Ціна за Альманах, що має понад 300 сторінок друку: \$2.50.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

СВОБОДА

61-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВВАГА: Хто замовить з Альманахом ще й Пропам'ятну Книгу "У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за \$3.00."

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ЗБОРИ ВІДПІВ У. Н. СОЮЗУ

ЦІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від 319, повідомляє всіх своїх членів, що місцеві збори відбудуться 9. березня в годині 12:30 пополуноді, в Домі Відділу У. Н. Союзу, 845 Н. Вестерн Еве. Просимо членів прийти на час. — За уряд: Г. Бобик, прелес.; М. Фединський, кас.; В. Пидніш, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від 146, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 9. березня, в годині 2. пополуноді. Кожний член є обов'язаний прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення. — За уряд: П. Павлів, прелес.; М. Пукіні, кас.; Д. Харко, секр.

ЛЮДЛОВ, МАСС. — Тов. ім. Івана Франка, від 253, повідомляє всіх членів і членкинь, що квартальні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в годині 2. пополуноді. Кожний член є обов'язаний прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення. — За уряд: П. Павлів, прелес.; М. Пукіні, кас.; Д. Харко, секр.

ГАМТРАНК, МІШ. — Отримав повідомлення до відомо членам і членкиням Тов. ім. М. Шашкевича, від 94, що звичайні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в годині 1:30 пополуноді, в сідлі де звичайно. Напоминаємо всіх членів, щоби були трохи більше активні та приходили на збори і платили свою належність до Союзу і Тов., бо як прочитає виказ суспендованих членів що місяця, то трохи сумно виглядає, як для нас члени, так і уряду. Але уряд мусить те робити, бо цього вимагає Тов. статут. Ви, шановні члени, стоїте в інших аскураціях, то як приходять агенти на 1. кожного місяця, то гроші є вже на столі. А як прийде наш секретар фін., то каже йому прийти тоді з годі і секретар прийде, шукає за вами, але він нас не трошить нема. Чи це добре для вас і для організації? Ми урядники думаємо, що ні. Тому просимо вашої кооперції, платити вкладами і приходити на збори. — За уряд: А. Патра, рек. секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. — Тов. Галицька Св. від 207, повідомляє всіх своїх членів, що місцеві збори відбудуться 9. березня. Присмо всіх членів прийти на ці збори, бо є важна справа до вирішення. Член, котрий не явиться на збори і не заплатить своїх вкладів, буде суспендований. — За уряд: В. Годишо, прелес.; Я. Романюк, кас.; М. Рена, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідаємо членів Бр. св. Петра і Павла, від 338, що місцеві збори відбудуться в неділю, 9. березня, в гол. 2. пополуноді, в українській галі, 213 Скумекер ул. р. 2 ауд. Просимо всіх членів прийти і заплатити свої місячні вкладами. — За уряд: М. Коуаль, прелес.; М. Куць, секр. кас.

ТИММІНС, ОНТ. — Подаємо до відомо, що на зборах відділу 456, що відбулися 12. січня, обрано такий уряд на 1947 рік: М. Пашин, гол.; І. Божек, заст.; В. Ворканич, секр.; М. Мельник, кас.; А. Божик, Г. Гуляс, К. Могилюк, опік. хоругви; П. Малий, П. Могилюк, контр. Відділовим лікарем обрано С. Дансоу. — В. Ворканич, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КАНВУ І ПІТКИ "Д. М. С."

вже можна дістати в довільній кількості в

UKRAINIAN ART & NOVELTY SHOP
181 Second Ave. (Bet. 11 & 12 Sts.)
New York 3, N. Y.

Ура канви \$2.75, моточок канви "Д. М. С." 10 центів. При гуртових замовленнях відповідей опуст.

Українці! Вишукуйте українські народні взори, яких краса є слава на цілм світі і популярнізуйте в той спосіб українське народне мистецтво! Вишукуйте канву і пітки до вишивання нашим скитальцям до Європи!

ПОШУКУЮТЬ

РОМАНА КОРИНКЕВИЧ з Білого Камня пошукує Стефана з Юркевичів Кішан. ОСИПА ГАЛАНОВИЧА з Тернопільщини пошукує Василя Кішан. По адреси прошу написати до:

СТЕПАН БОДНАРЧУК
1368 — 3 Ave., New York 21, N. Y.

РОМАН ГРИГОРІЙ, син Федя, з Перемишля, пошукує своїх вуйків ДОЛЕМБІВ з Храмлини. Писати:

ROMAN HRYNOR,
Gaalar o Hary
Franken Bergerstr. 23
British Zone, Deutschland.

ПЕТРО ШПАЛО, син Павла Шпало, вуйк Анни Очич, пошукує тіток:

КСЕНЮ, НАСТЮ і ДЖУЛІНО, котрі замешкували в Нью-Йорку і в Дітройті. Хто знає їх про них, або вони самі, прошу зголоситися на адресу:

PETER MICHNIO
7485 Greenwood, Detroit 12, Mich.

ЯЦКА БУРКО і ФЕДЯ ТОЛОХ із села Бутини, повіт Жовква, які жили у Нью-Йорку, пошукує СТЕФАН ГРАБАР. Просить їх самих, або хто знає про них, написати до:

FRANK GROMADZKY,
332 So. Washington Street,
Herkimer, N. Y.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБІГТО

Завжди ШАДІТЬ дещо з вашого забезпечення.

Ми улажуємо прекрасні ЦІЛИЯ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнт:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
ELIZABETH, N. J.
226 WEST JERSEY STREET
Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
завжди погребови по \$150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОНКС, БРОУКЛІН, НЬЮ-Йорк і ОХОЛІНІЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL,
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 185 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MEtrose 5-6577

Коли петля осадилася на скелі, Тарзан зашморгнув її сильно.

THEN WITH ALL THE STRENGTH OF HIS TREMENDOUS ARMS HE WORKED THE TREE-TOP OVER TO THE OPPOSITE CLIFF.

Опісля всією силою своїх велетенських ramen він нагинав вершок дерева до протилежної скелі.

